

Éghajlati forgatókönyvek Magyarországon

Bozó László

az MTA levelező tagja

Országos Meteorológiai Szolgálat

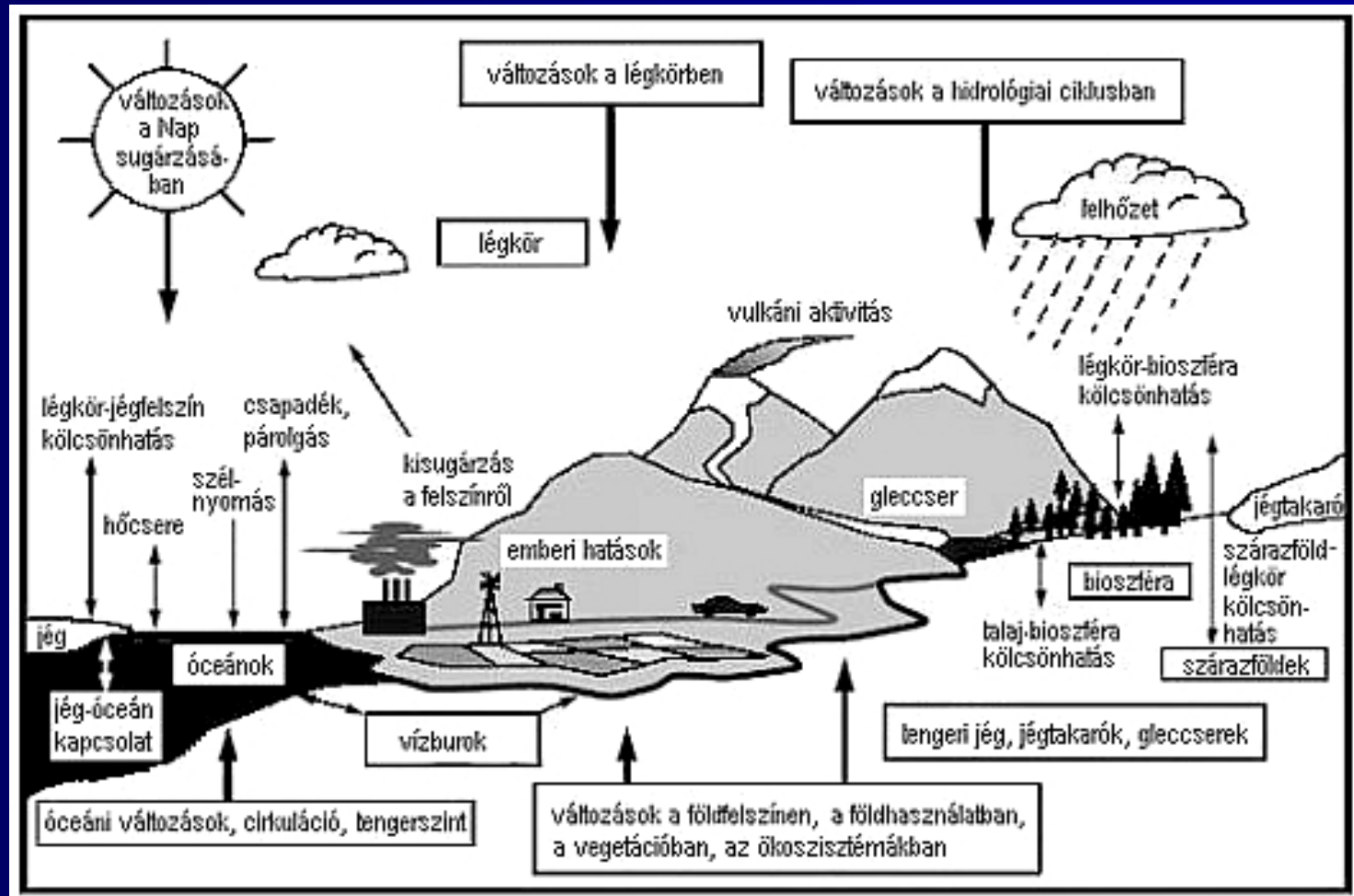
A magyar energia- és környezetpolitika összefüggései, új kihívásai.
2010. október 28. MTA, Budapest

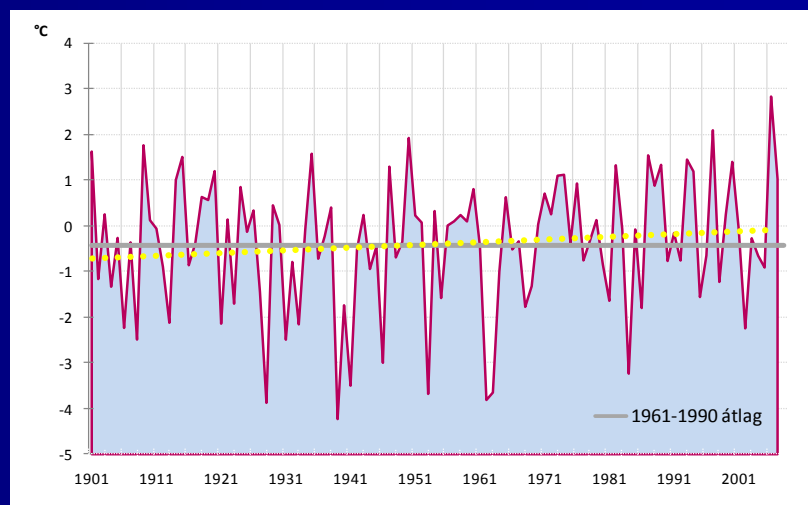
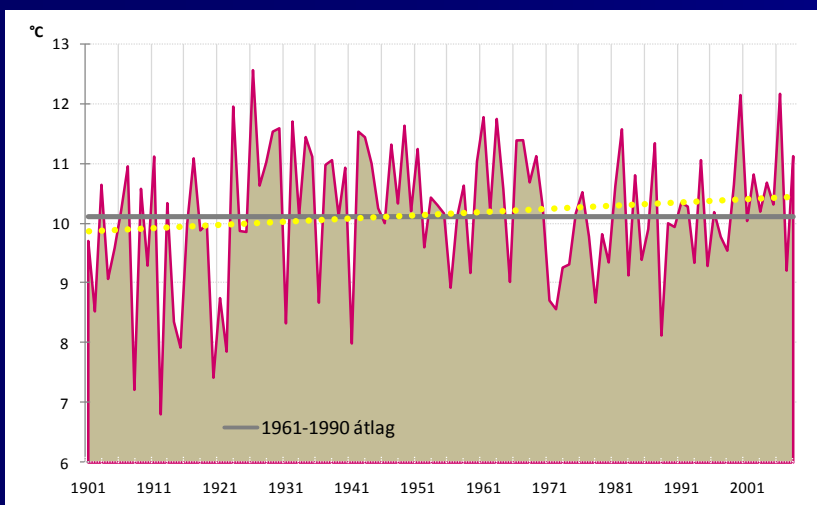
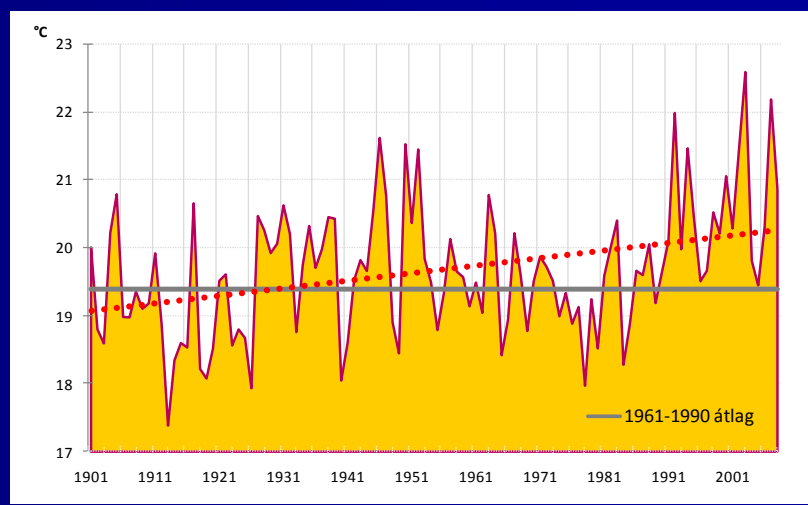
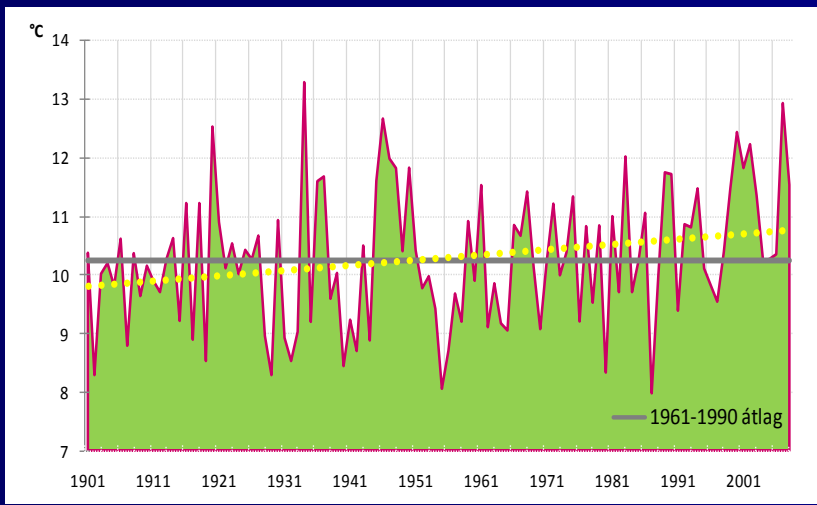
Globális problémák a 21. században

- Éghajlatváltozás
  - Szélsőséges meteorológiai események
  - Társadalmi problémák
- Természeti erőforrás készletek csökkenése, kimerülése
  - Fosszilis tüzelőanyagok
  - Ásványi nyersanyagok
- Népesség növekedése (század közepéig eléri a 8,5-9,0 milliárdot)

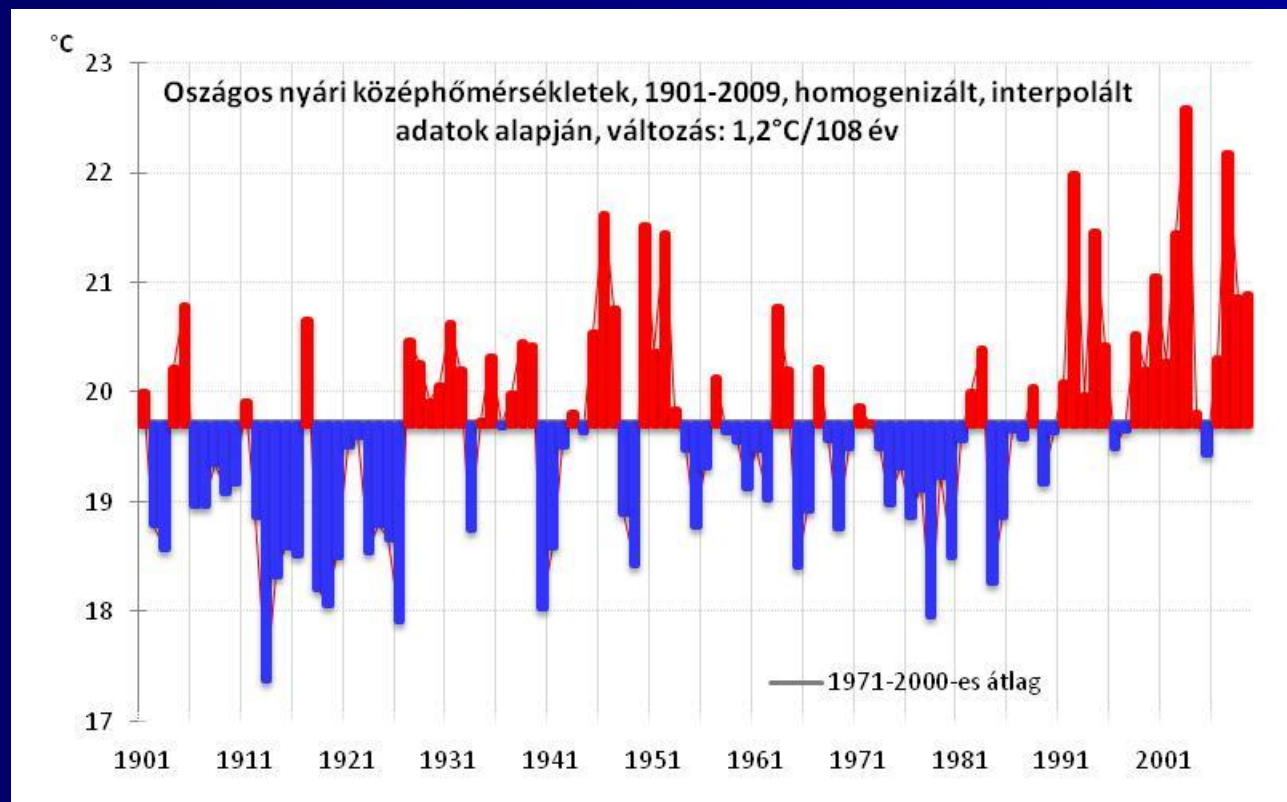
Az éghajlati rendszer

Az évszakos középhőmérsékletek országos átlagai a lineáris trenddel, 1901-2008

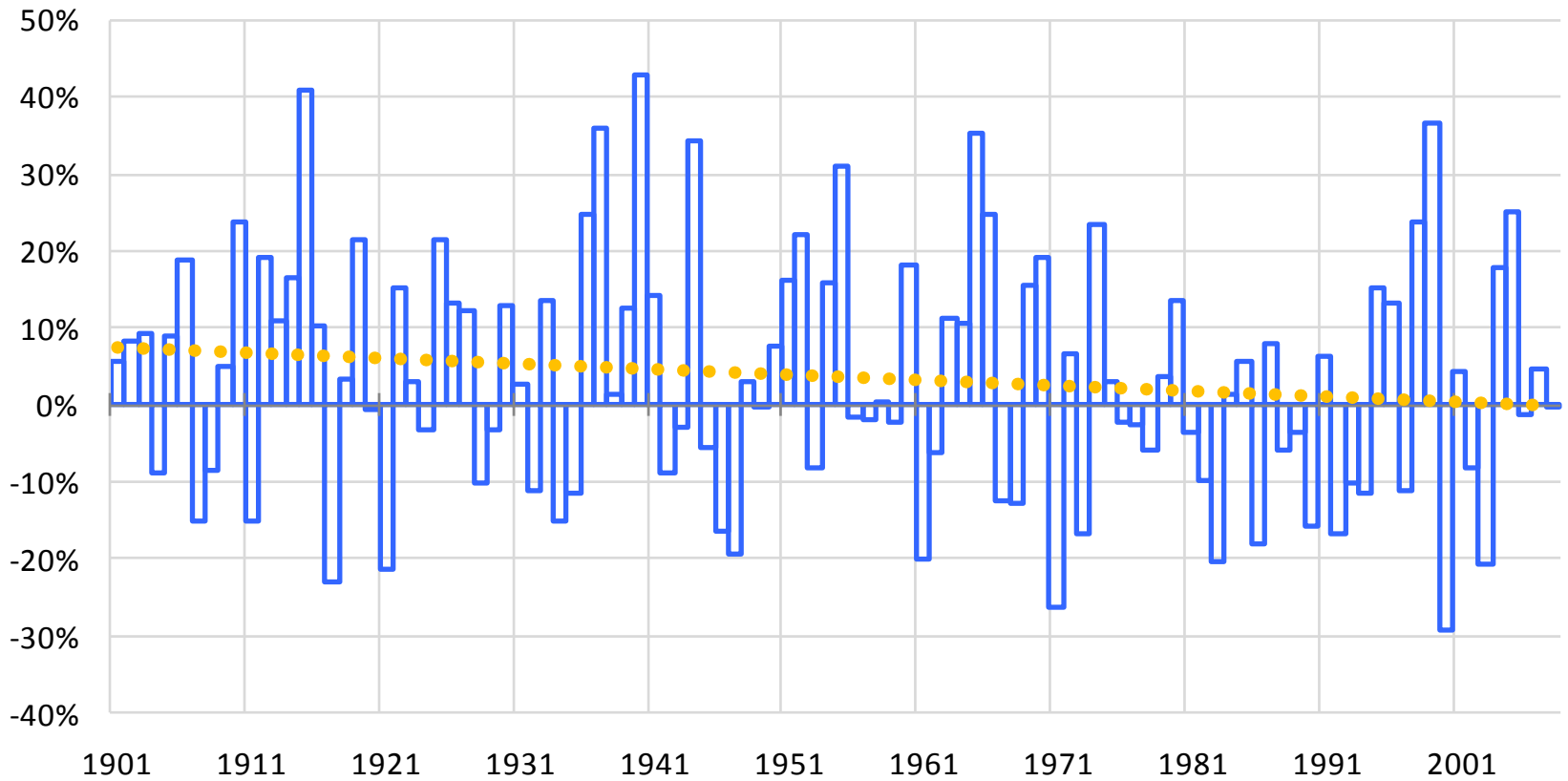

A nyári középhőmérséklet változása 1901-2008

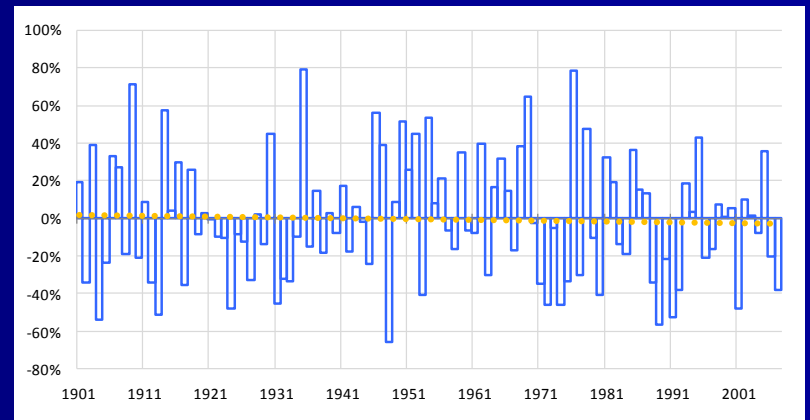
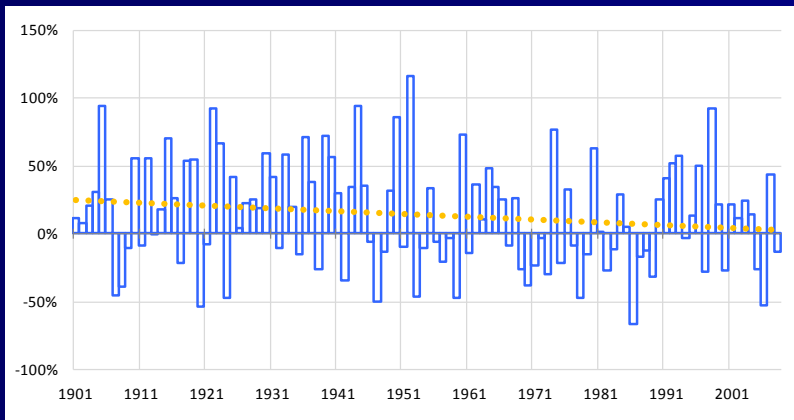
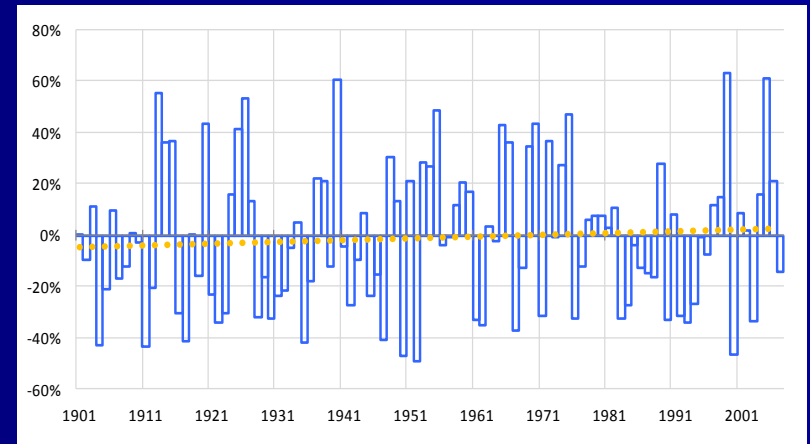
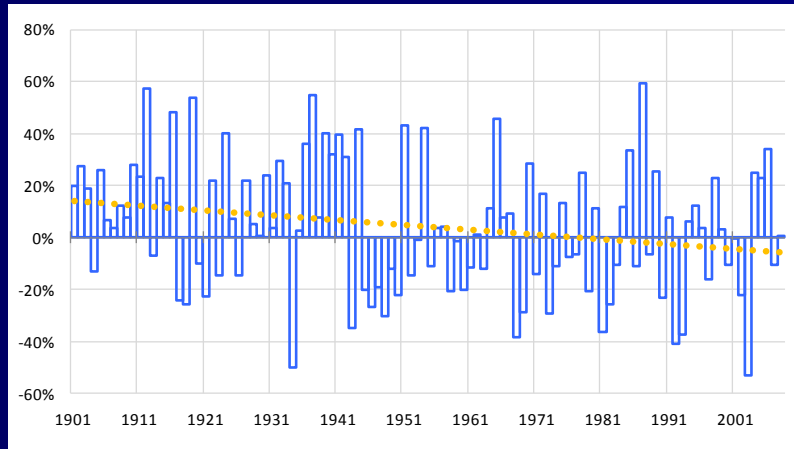
Az éves csapadékösszegek országos átlagainak anomáliái, 1901-2008

Az értékeket az 1961-90-es átlaghoz viszonyítottuk

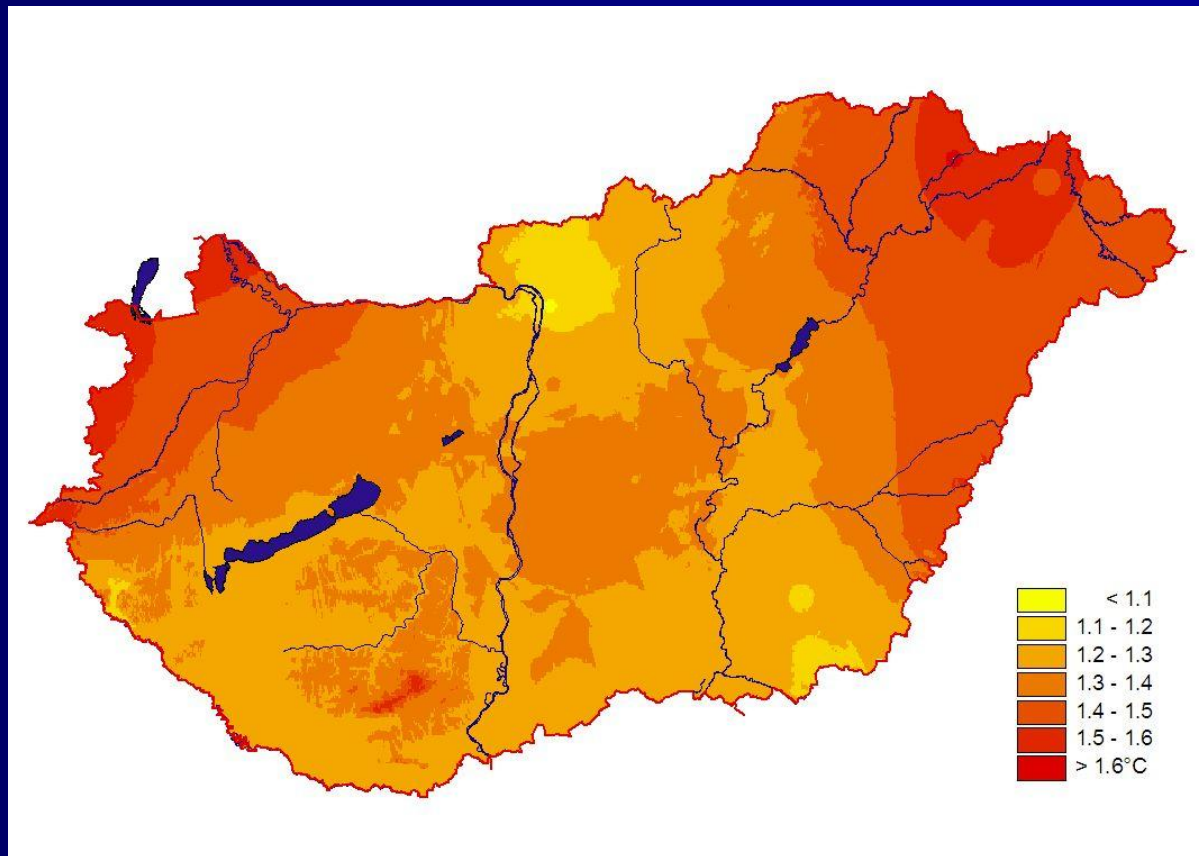
Az évszakos csapadékösszegek országos átlagainak anomáliái, 1901-2008

Az értékeket az 1961-90-es átlaghoz viszonyítottuk (tavasz, nyár, ősz, tél)

Az éves átlaghőmérséklet változása 1978-2007

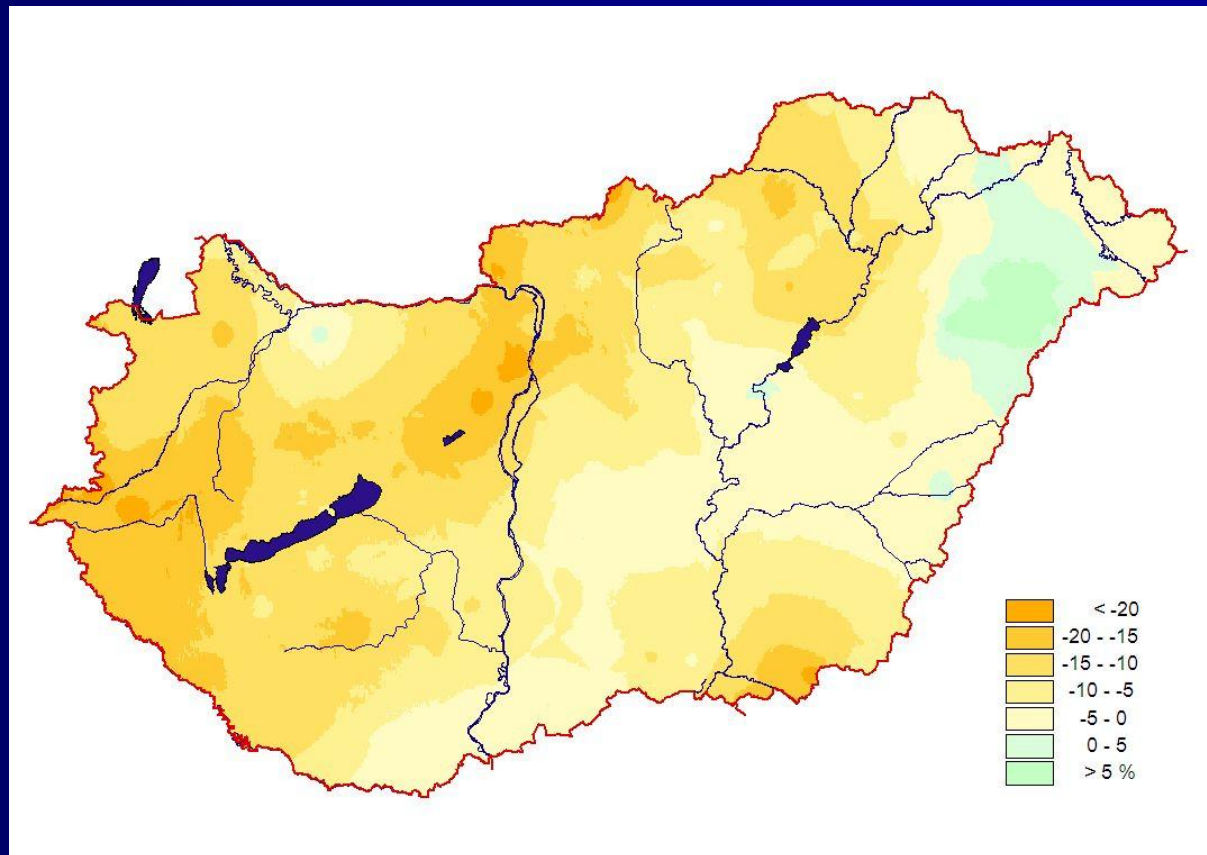
Lineáris trendvizsgálat

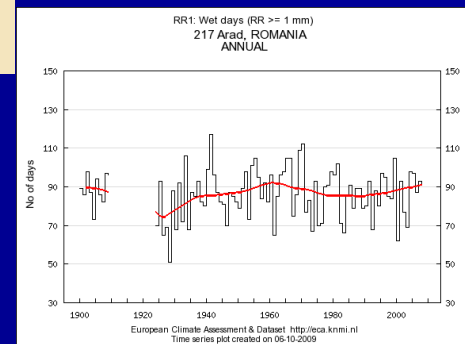
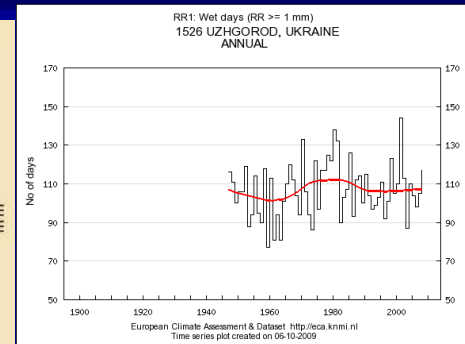
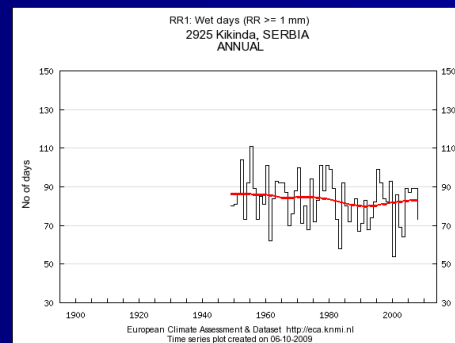
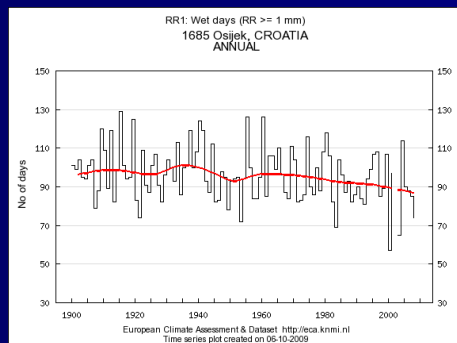
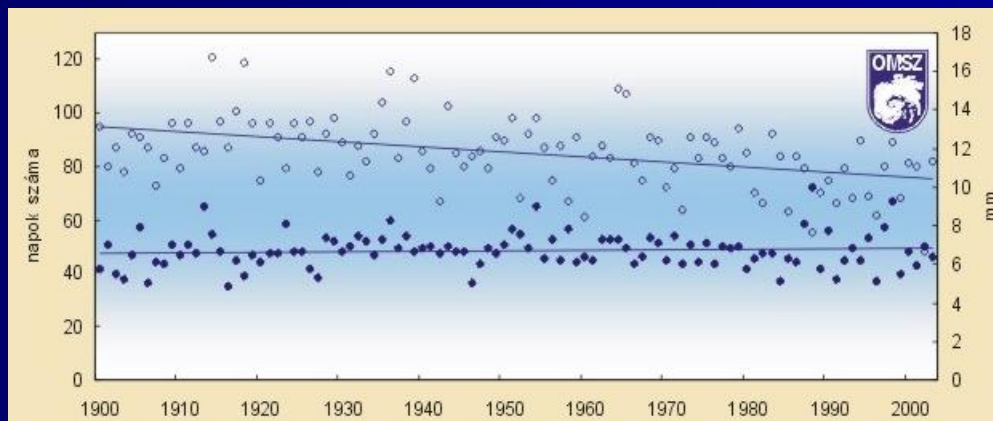
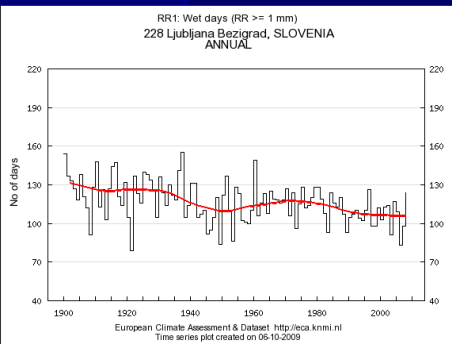
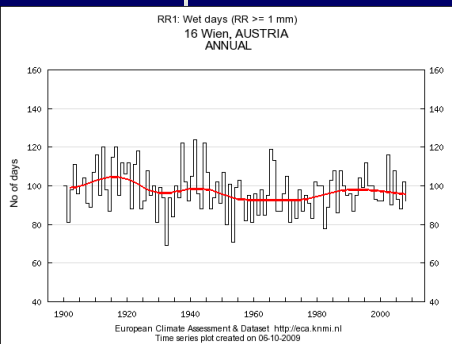
Az éves csapadékösszeg változása 1951-2007

Exponenciális trendvizsgálat

Csapadékos napok száma

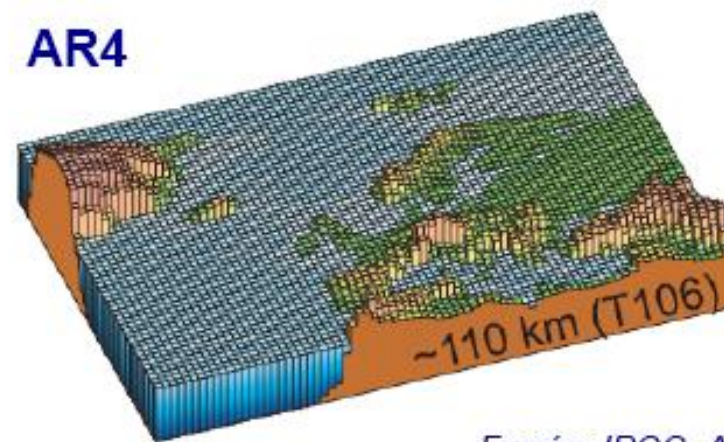
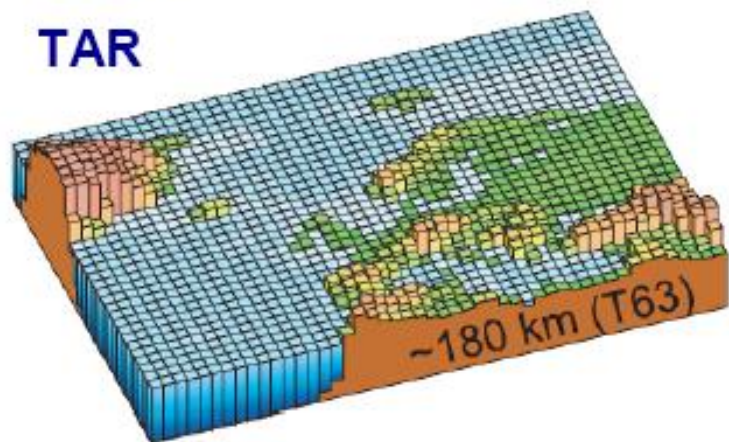
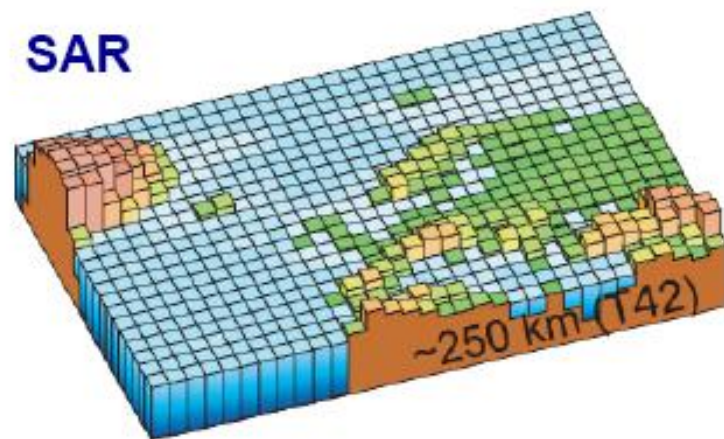
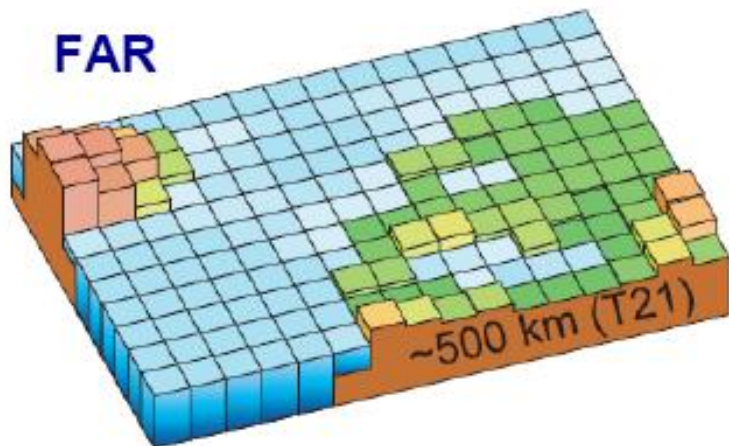

Regionalizációs lehetőségek

- Empirikus statisztikai eljárások
  - A múltbeli adatokon számolt statisztikai kapcsolatok nem feltétlenül érvényesek a jövőben
- Nagyfelbontású globális modellek
  - Jelentős számítási igény
- Regionális modellek

A globális éghajlati modellek felbontása

Modellkísérletek (OMSZ: regionális klímamodellek)

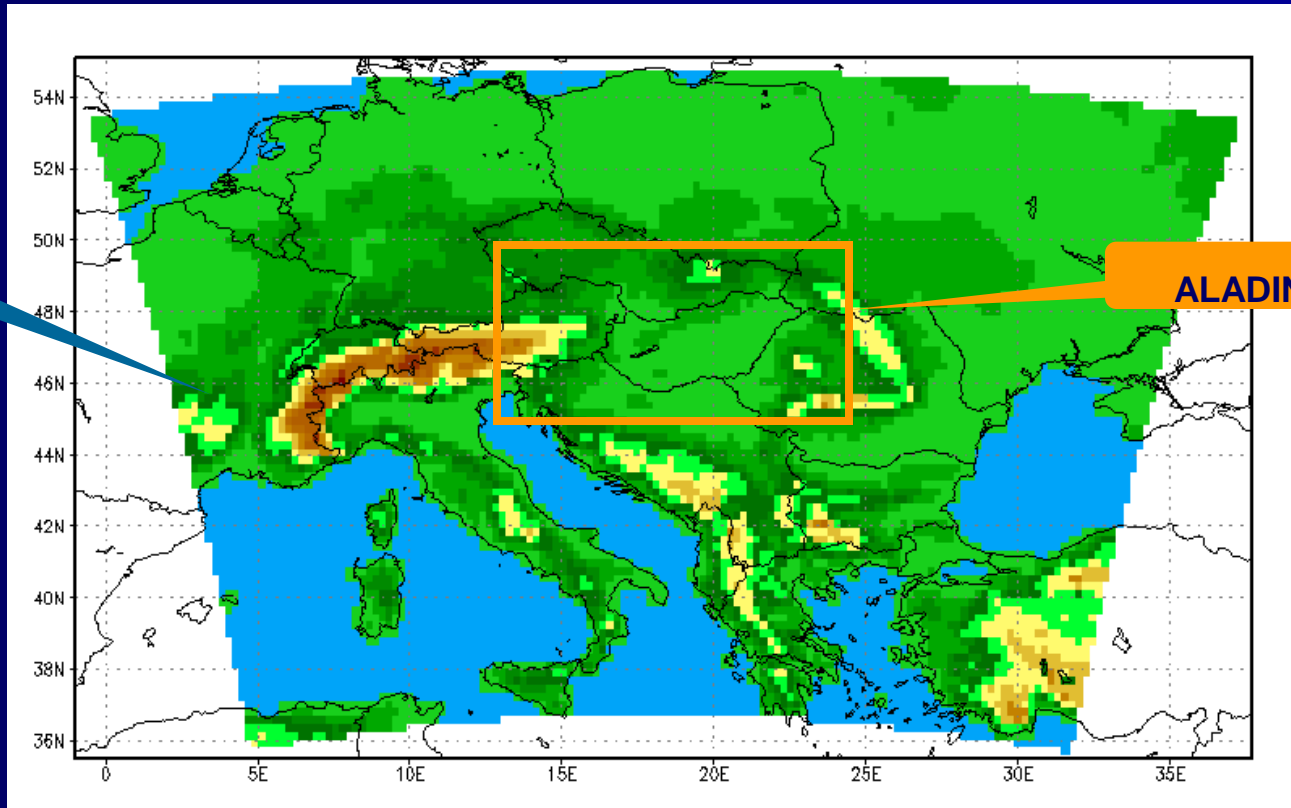

	ALADIN-Climate	REMO
Integrálási időszak	1961–2100	1951–2100
Peremfeltételek	ARPEGE (50 km)	ECHAM5/MPI-OM (200 km)
Térbeli felbontás	10 km	25 km
Vertikális szintek száma	31	20
Forgatókönyv	A1B	A1B

Integrálási tartományok

REMO

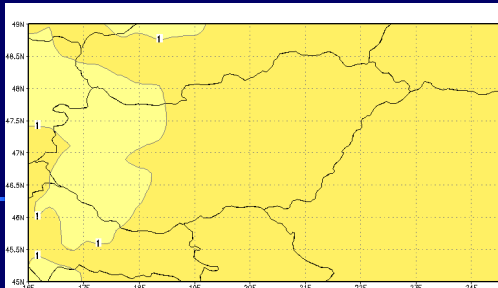

ALADIN

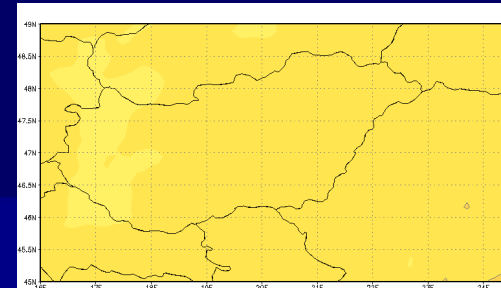
Évszakos hőmérsékletváltozás 2021–2050-re [$^{\circ}\text{C}$]

Referencia: 1961–1990 modellátlaga

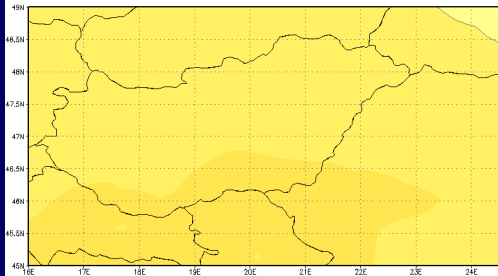
Tavaszi

1.1 – 1.6

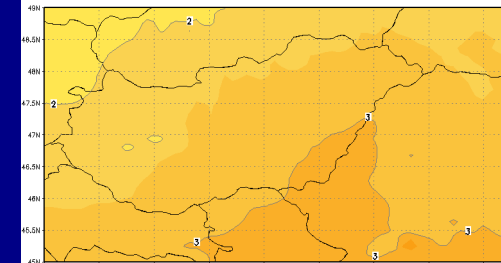
Nyári

1.4 – 2.6

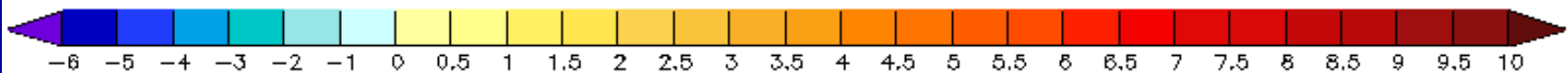
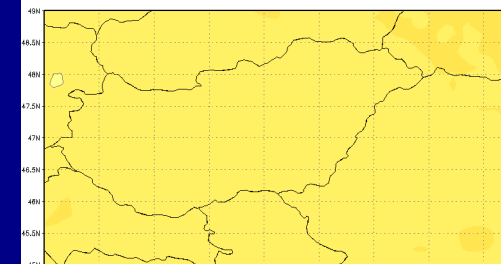
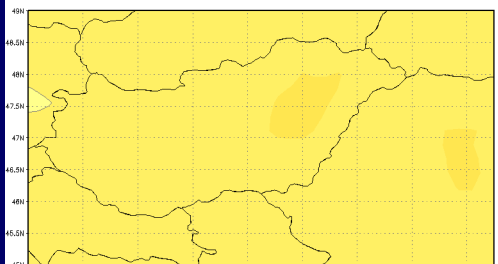
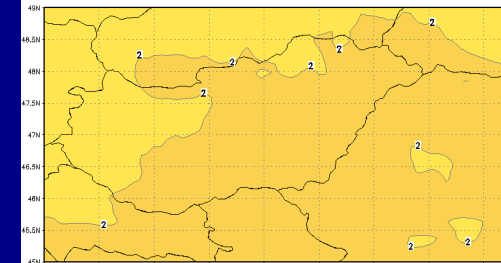
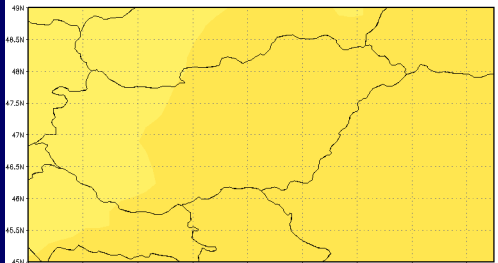
Őszi

1.6 – 2.0

Téli

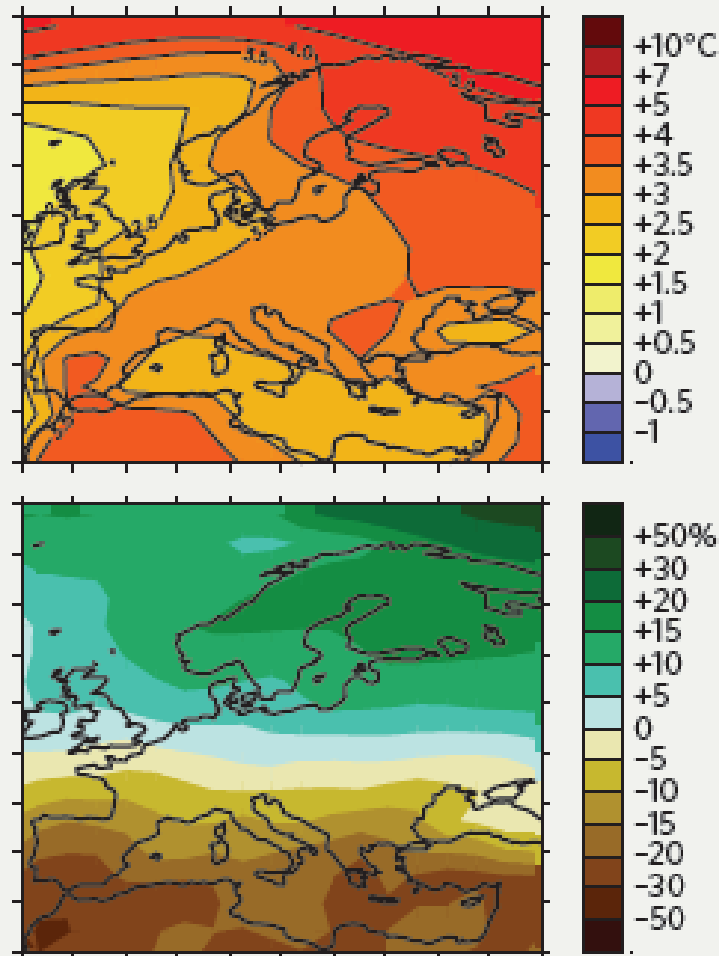
1.3

Dr. Csoma G. Horváth

IPCC CLIMATE CHANGE 2007: THE PHYSICAL SCIENCE BASIS, CH. 11(2007)

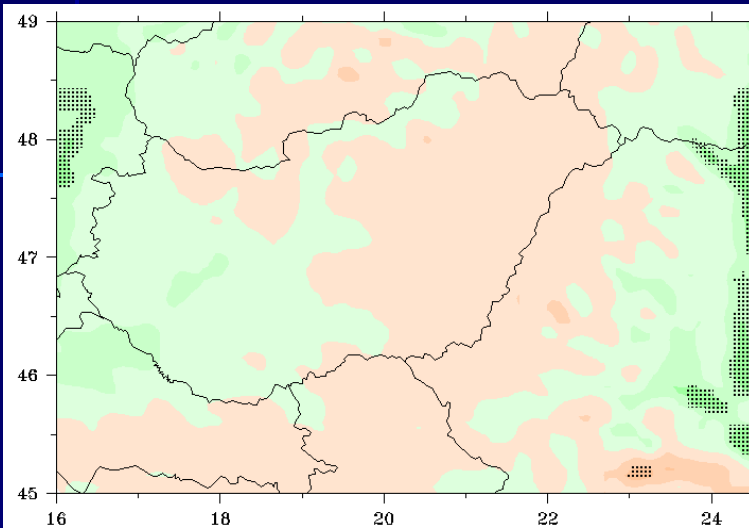
Climate simulations for Europe for the end of the current century suggests warming (top) of more than 3°C relative to the end of the twentieth century. Precipitation projections (bottom) indicate drying of southern Europe and wetter conditions in northern Europe.

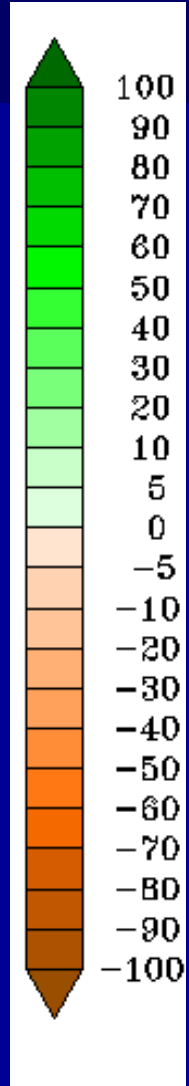
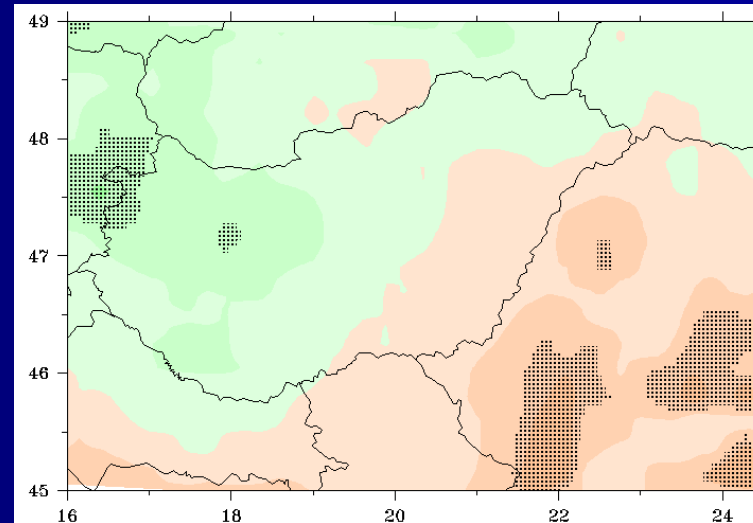
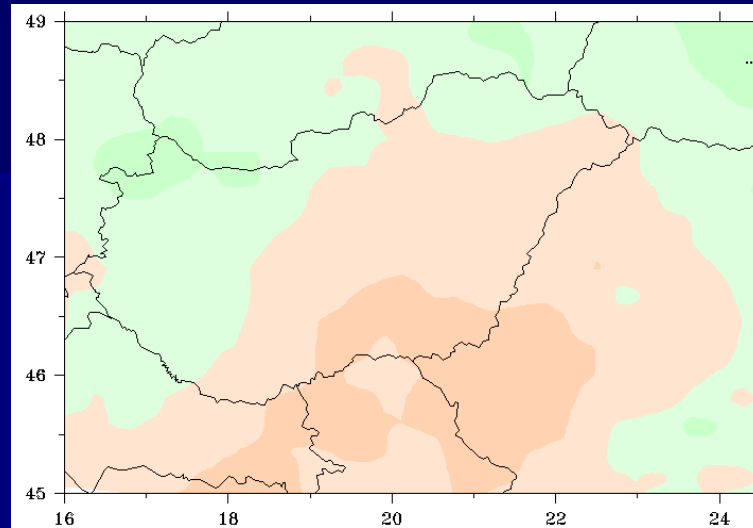
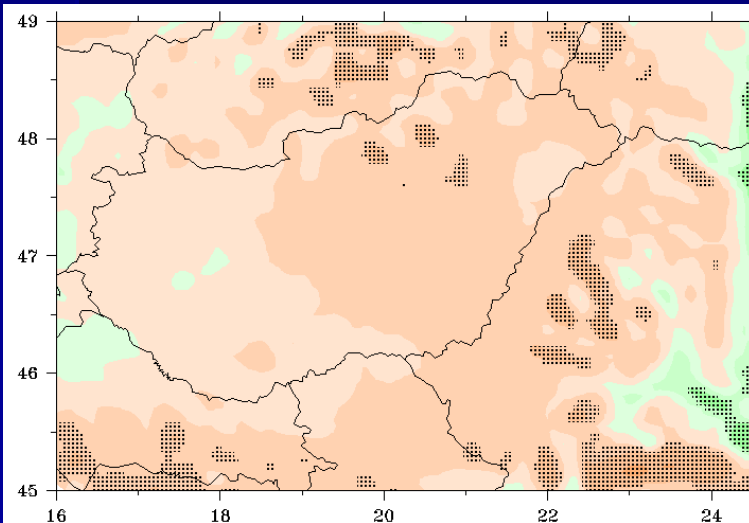
Éves relatív csapadékváltozás [%]

Referencia: 1961–1990 modellátlaga

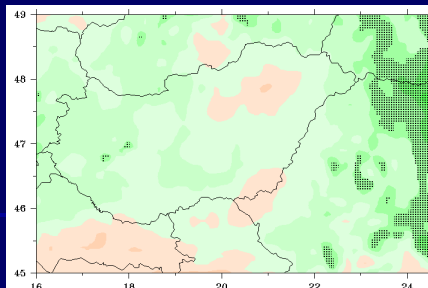
2021–2050: -0.9 – -0.2

2071–2100: -5 – 3

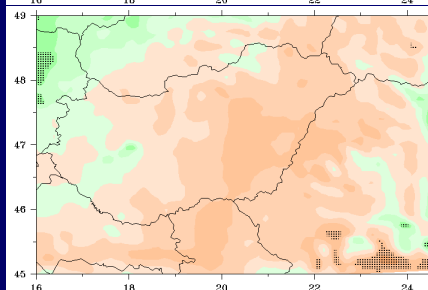
Évszakos relatív csapadékváltozás 2021–2050-re [%]

Referencia: 1961–1990 modellátlaga

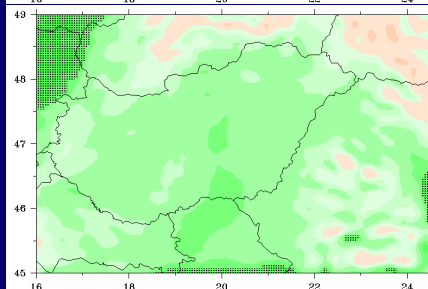
Tavaszi

-7 – 3

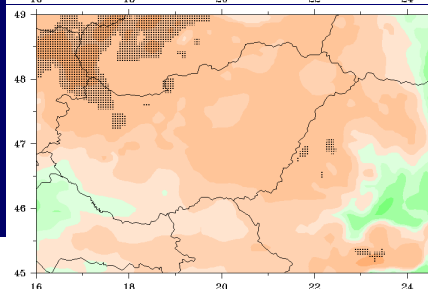
Nyári

-5

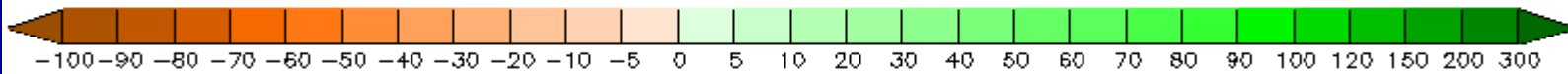
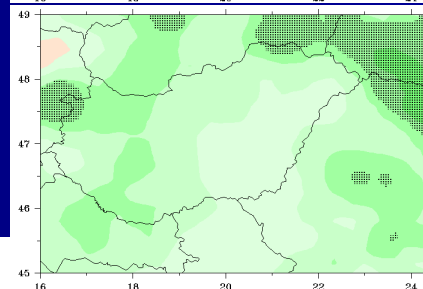
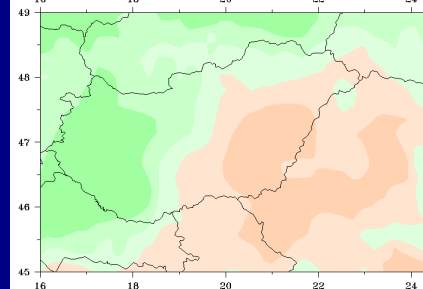
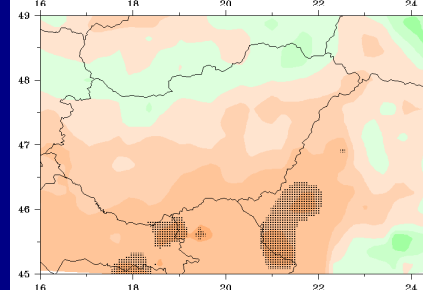
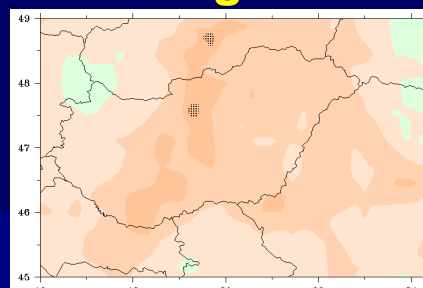
Őszi

3 – 14

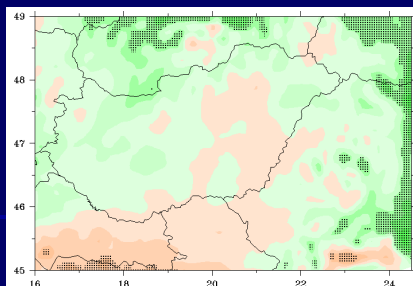
Téli

-10 – 7

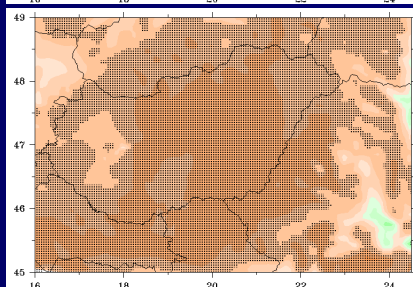
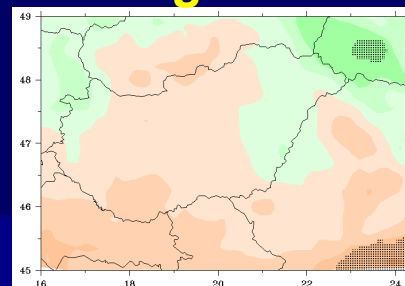
Évszakos relatív csapadékváltozás 2071–2100-ra [%]

Referencia: 1961–1990 modellátlaga

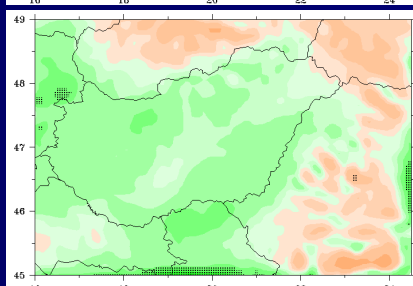
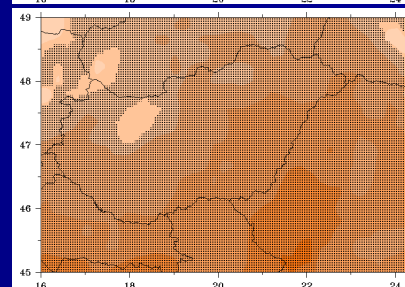
Tavaszi

-2 – 2

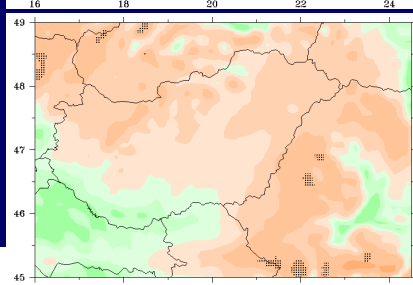
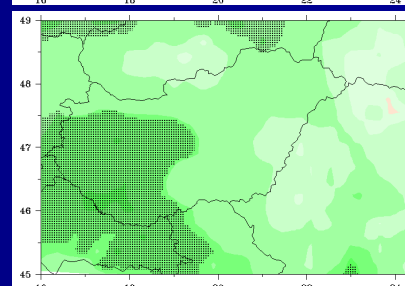
Nyári

-26 – -20

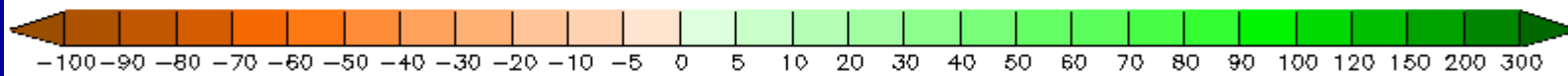
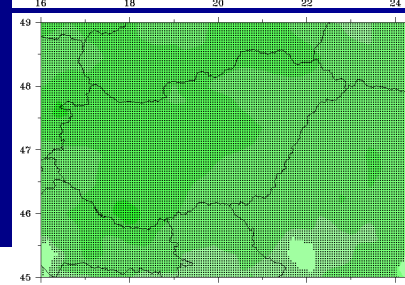
Őszi

10 – 19

Téli

-3 – 31

Összefoglalás

Átlagos változások Magyarországon

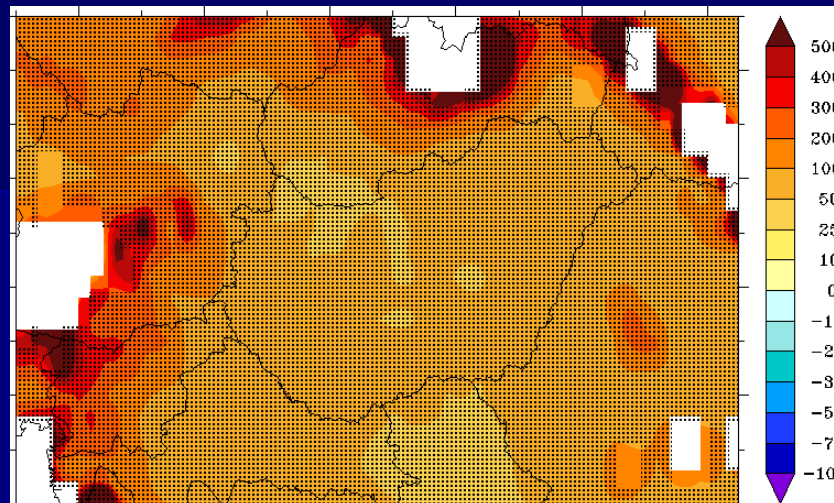
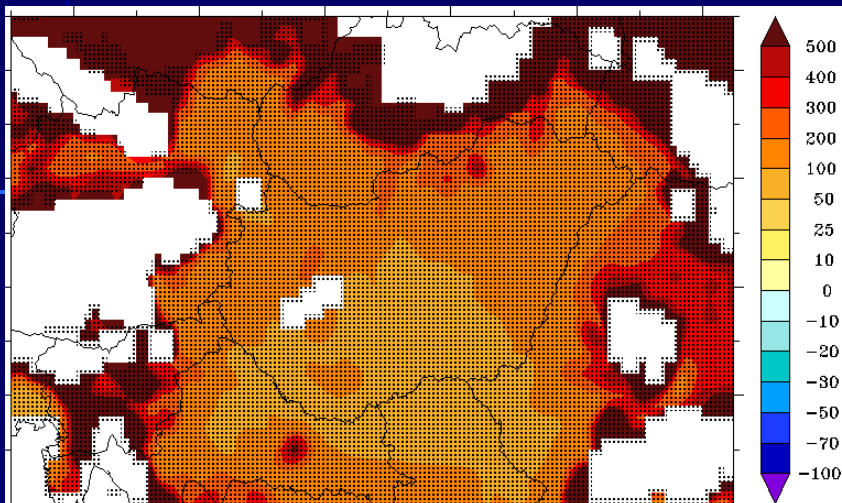

- **Hőmérséklet:**
  - A modellek melegedést jeleznek minden évszakra
  - Legnagyobb mértékű nyáron-ősszel (1.4-2.6 illetve 3.6-4.9 °C)
- **Csapadék:**
  - Nagyobb bizonytalanság, mint a hőmérsékletnél
  - Kevés statisztikailag szignifikáns változás
  - Az éves összeg kismértékű változása (+/- 5 %)
  - A csapadék éven belüli átrendeződése:
    - Nyáron: egyértelmű csökkenés
    - Ősszel: növekedés
    - Tél és tavasz: modellenként ellentétes tendenciák

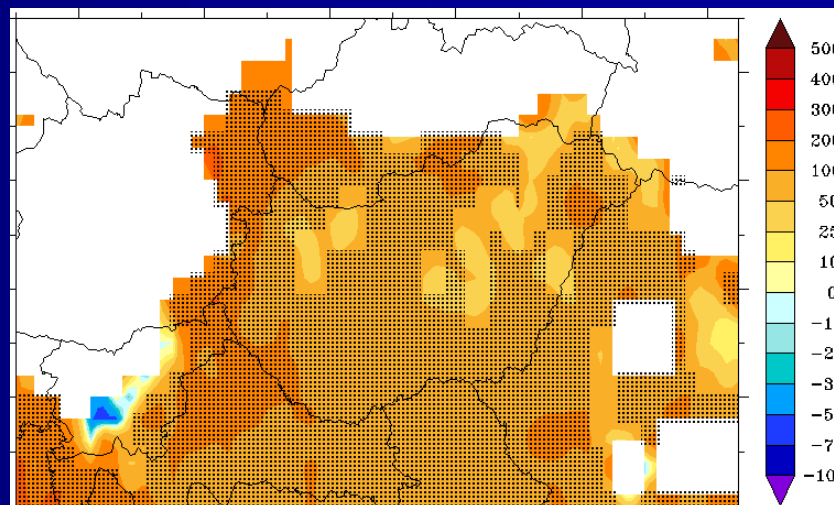
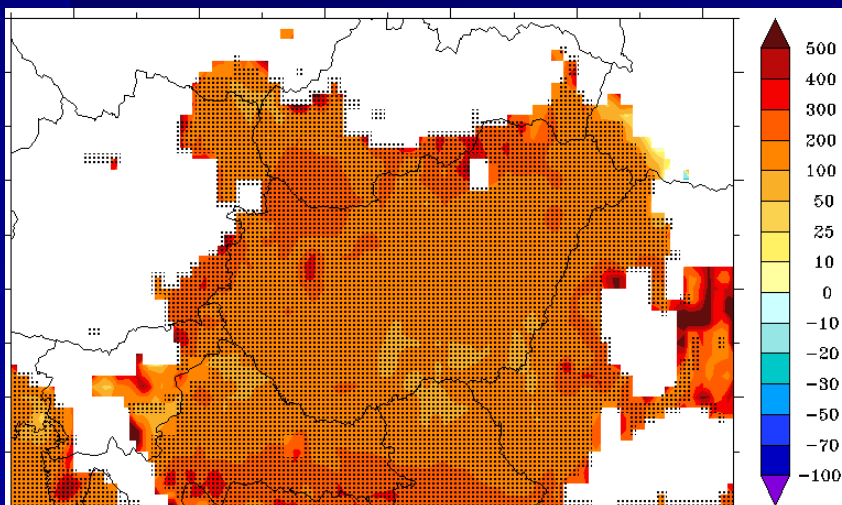
Hőmérsékleti szélsőségek változása 2021–2050-re [%]

Referencia: 1961–1990

Hőségnapok ($T_{max} \geq 30^{\circ}\text{C}$)

Másodfokú hőségriadó (Tátlag $\geq 25^{\circ}\text{C}$ 3 napig vagy $\geq 27^{\circ}\text{C}$ 1 napig)

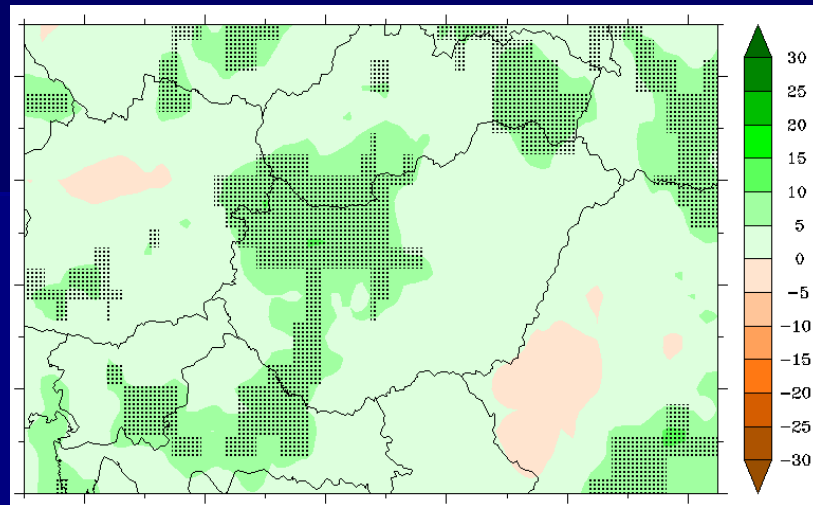
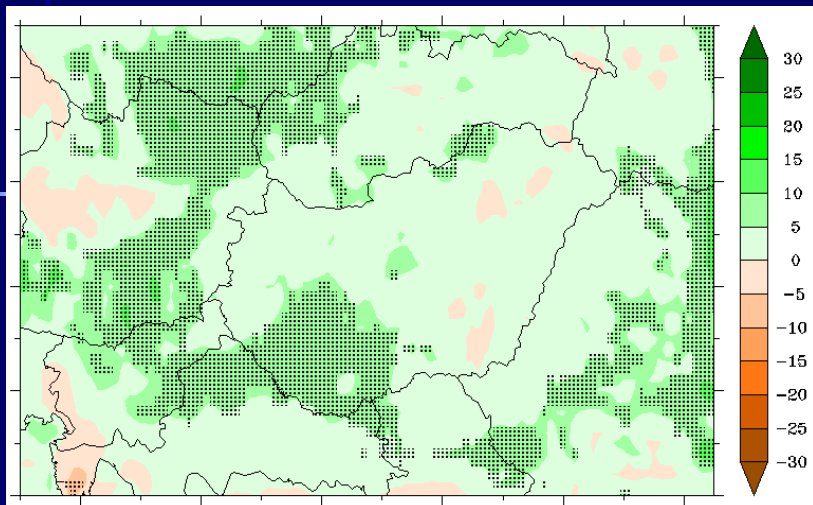

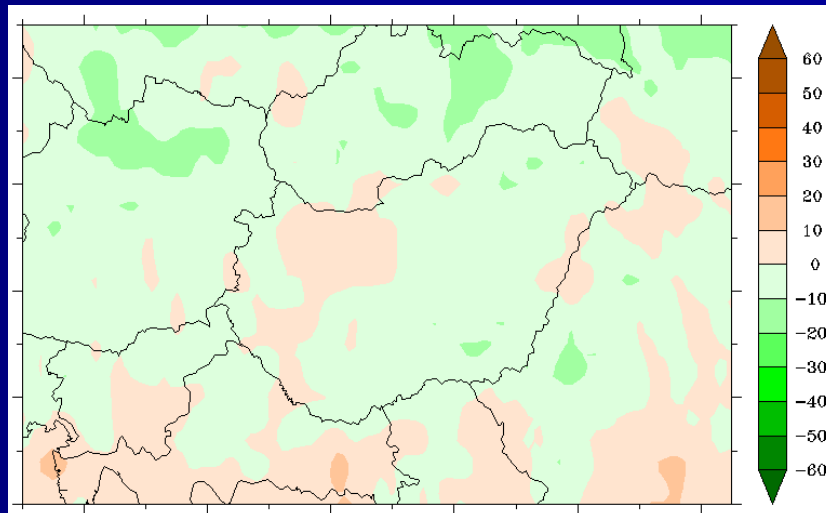
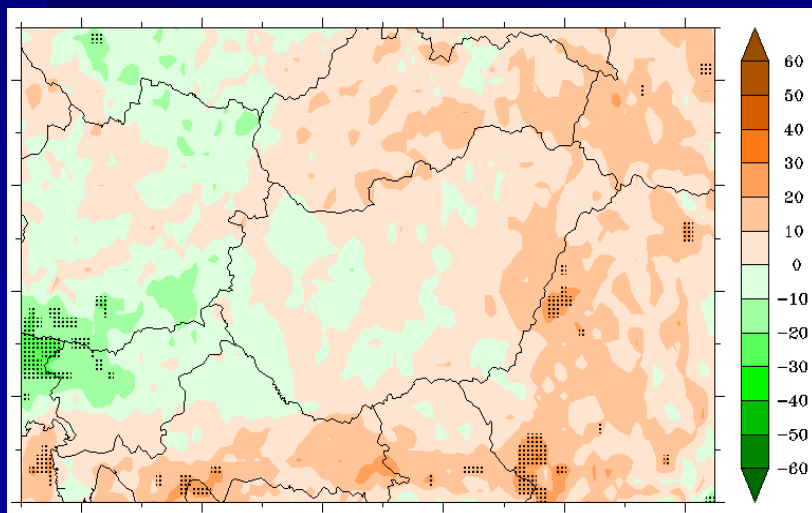
Csapadékindexek várható változása 2021–2050-re [%]

Referencia: 1961–1990

Csapadékintenzitás (csapadékösszeg/1mm-nél nagyobb csapadékú napok száma)

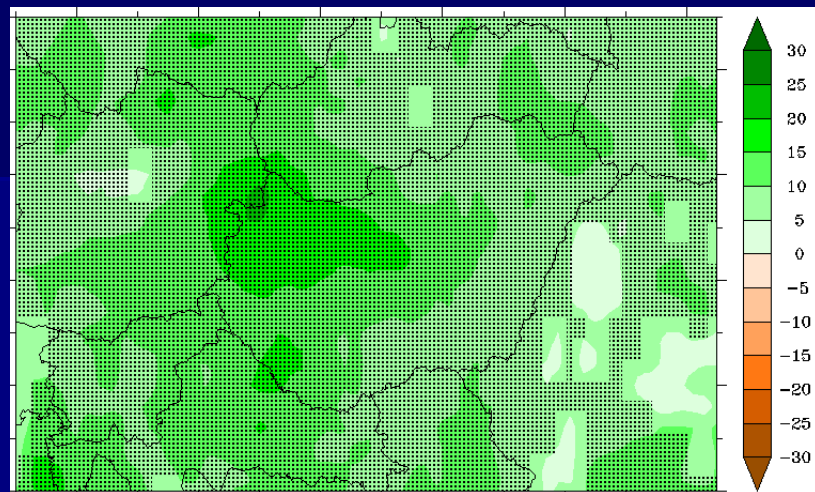
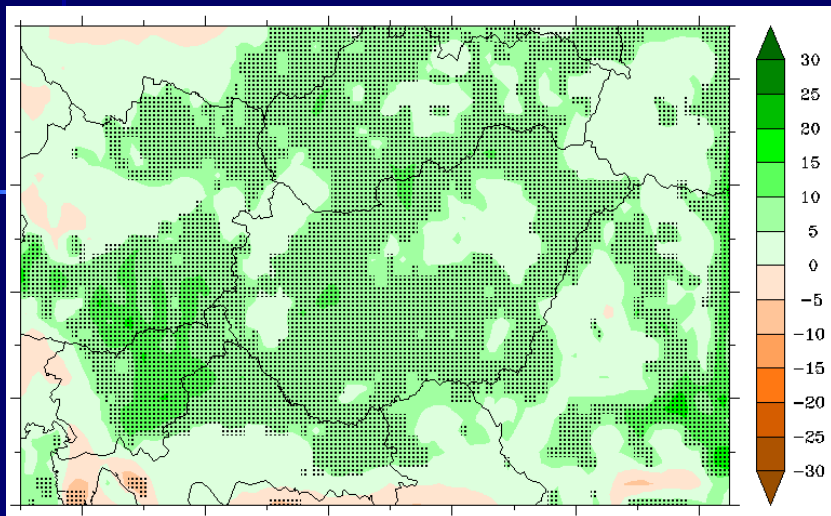
Egymást követő száraz napok ($R_{nap} < 1\text{mm}$) évi maximális hossza

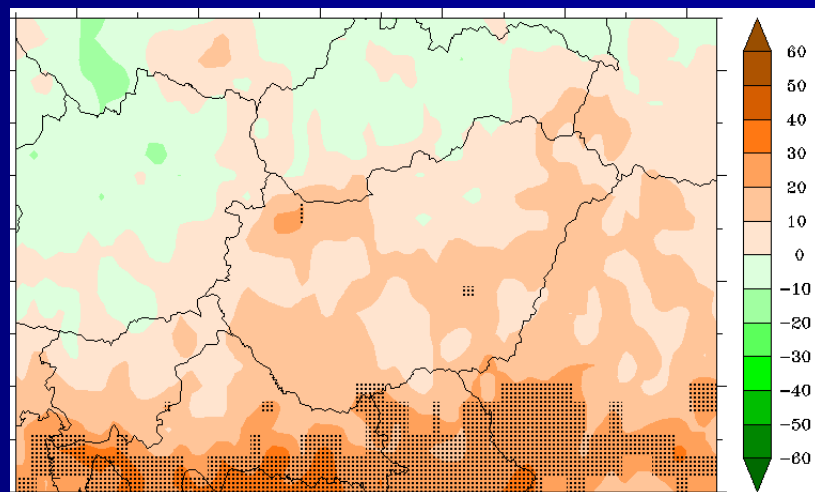
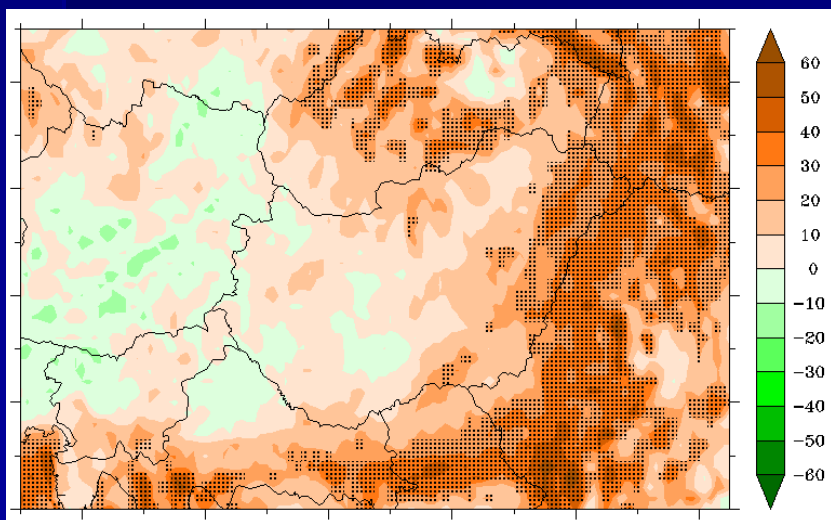
Csapadékindexek várható változása 2071–2100-ra [%]

Referencia: 1961–1990

Csapadékintenzitás (csapadékösszeg/1mm-nél nagyobb csapadékú napok száma)

Egymást követő száraz napok ($R_{nap} < 1\text{mm}$) évi maximális hossza

Szélsőségek változásai Magyarországon

- **Hőmérséklet (szignifikáns változások):**
  - **Hőség- és forró napok száma növekszik**
  - **Hőhullámok, hőségriasztások gyakoribbá válása**
- **Csapadék (többnyire nem szignifikáns változások):**
  - **Növekvő csapadék-intenzitás (2071-2100-ra szignifikáns)**
  - **Az évszázad végére az egymást követő száraz napok száma növekszik (nem szignifikáns)**

Köszönöm a figyelmet!